

Zdravlje u Ličko-senjskoj županiji

Pulmološka služba u Ličko-senjskoj županiji (Pulmonology Service in Lika-senj County)

Renata Butković-Tomljanović

Pulmološka služba u Ličko-senjskoj županiji svoje početke ima u poratnim godinama, odnosno postoji kao takva nešto više od 15-ak godina „zamijenivši“ do tada dobro poznate Antituberkulozne dispanzere koji su postojali u tadašnjim Domovima zdravlja i revno su liječili aktivne i kronične plućne bolesnike pogotovo sa specijalističkom problematikom, odnosno tuberkulozom pluća.

„Lepezu“ plućnih bolesti čine uglavnom pet velikih bolesti: karcinom pluća, kronična opstruktivna plućna bolest, pneumonija, astma i tuberkuloza. Zastupljenost tih bolesti bitno je različita sada i nekada, pa je povijesno glavna plućna bolest tuberkuloza, danas bitno manje zastupljena pobolom i smrtnošću (što ne znači i manje značajna) i na našim terenima a ostale navedene plućne bolesti postaju sve trajnije u pučanstvu. Zbog toga se promijenio i stav prema plućnim bolestima, pa pulmološka znanost postaje predmetom sve većeg medicinskog zanimanja zbog potrebe što ranije dijagnostike i liječenja ovih bolesnika.

Dvije najznačajnije plućne bolesti KOPB (kronična opstruktivna plućna bolest) i karcinom bronha direktno su vezane uz pušenje i traže izuzetno zahtjevnu preventivnu djelatnost. Većina tih bolesti može se ambulantno dijagnosticirati i liječiti pa je dostupnost pulmoloških ambulanti i te kako važna za pučanstvo. Mi smo prostorno velika Županija s malim brojem stanovnika, pa su naši gradovi, mjesta i sela dosta udaljeni i iz toga je proizašla i potreba rada ove službe na tri lokaliteta: Senj, Otočac i Gospić. Na taj smo način najbolje dostupni bolesnicima, mada je seoskom pučanstvu ponekad vrlo teško doći do nas javnim prijevozom.

Uz sve poteškoće (udaljenost i do 100 km između pojedinih gradova cjelodnevni rad na terenu, nekad i nedostatak prijeko potrebne opreme) služba se uhadavala i danas brojimo nekoliko tisuća kartona pacijenata koji „prolaze“ povremeno ili redovito kroz naše ambulante. Uglavnom su to kronični bolesnici, astmatičari i KOPB bolesnici, prolazni bolesnici s upalama pluća vrlo često i kardiopati zbog svoje respiratorne simptomatologije. Razvili smo zavidno dobru suradnju s liječnicima, kako opće medicine, tako i sa specijalistima drugih grana medicine, te na obostrano zadovoljstvo, a ponajprije zadovoljstvo pacijenata, moderna, aerosolna terapija plućnih bolesti zaživjela je na našim terenima i stigla do svih, pa i zadnjih ličkih sela. Uvijek je zadovoljstvo educirati često neuke, gotovo nepismene ljude, tom aerosolnom terapijom, a još više vidjeti zadovoljstvo terapijom kod kontrolnih pregleda. Takvom se terapijom postiže dobra kontrola kroničnih bolesti (astma i KOPB-a) a velikim dijelom se „rasterećuju“ hitne medicinske službe i opća bolnica nekad vrlo čestih, dobro poznatih teških astmatskih statusa i teških egzacerbacije KOPB-a koje životno ugrožavaju bolesnike i traže hospitalizaciju.

Zahvaljujući farmaceutskim tvrtkama kao sponzorima, postali su nam dostupni svi važni pulmološki skupovi u Hrvatskoj ali i u Europi, kao i brojni edukativni skupovi, te smo time upoznati s najnovijom dijagnostičkim i terapijskim metodama plućnih bolesti. Vrijedi spomenuti da se svake godine i u više navrata organizira spirometrijsko ispitivanje plućne funkcije kod pučanstva, s težištem na pušače, čime se u ranoj fazi bolesti otkrivaju KOPB i astma i upućuju se u pulmološke ambulante zbog pravovremenog liječenja. Održana su i brojna predavanja za liječnike sa svrhom upoznavanja sa najnovijim saznanjima i mogućnostima liječenja plućnih bolesti, kao i praćenje svih svjetskih kliničkih studija značajnih za ovu domenu medicine.

Manji broj pacijenata upućen je na liječenje u veće centre (Rijeka, Zagreb) na obradu ili hospitalizaciju. To su uglavnom bolesnici s malignim bolestima ili drugim plućnim bolestima sa zahtjevnim dijagnostičkim postupcima i liječenjem.

CT-om obogaćena Radiologija Opće bolnice Gospić, „rasteretila“ je bolesnike i nas višemjesečnog čekanja za takve pretrage u Rijeci ili Zagrebu. Omogućila nam je bržu i bolju dijagnostiku te puno brže i efikasnije liječenje. Uhodali smo i ambulante bronhološke obrade, zahvaljujući dobroj suradnji sa Sušačkom pulmologijom u KBC-u Rijeka te maksimalno skratili put od dijagnoze do terapije.

U suradnji s epidemiološkom službom ZZJZ u Gospiću dokazali smo u nekoliko navrata epidemije Q-groznice popraćene atipičnim upalama pluća ali i druge epidemijske upale pluća. Cijepili smo zavidno visoki broj plućnih bolesnika pneumokoknim cjepivom Pneumo 23. Zahtjevne, odnosno nesuradljive bolesnike s jako raširenom slikom tuberkuloze pluća, upućujemo na liječenje u Klenovnik, ali ih po povratku s hospitalizacije, nastavljamo ambulantno liječiti do kraja.

Ono što je najviše „obogatilo“ plućnu službu u 2010.g. je FENOMinor aparat pomoću kojeg objektivno određujemo jakost upale dišnih puteva kod astmatičara na temelju izdahnutog dušičnog monoksida, a time i efikasnost liječenja. Veliki, gotovo eksplozivni porast alergijskih bolesti respiratornog trakta (alergijski rinitis i astma) u svijetu pa tako i kod nas, nameće kao neophodno razvoj alergologije i na našim terenima. To bi bilo od izuzetne vrijednosti za ORL specijaliste, pedijatre i pulmološku djelatnost, a pacijentima bi to bila puno brža, važna pretraga koju bi obavljali „kod kuće“.

2010.godina je proglašena godinom pluća u svjetskim razmjerima, što već samo govori o važnosti problematike plućnih bolesti i o visokom pobolu i smrtnosti od njih, što mora biti poticaj i za nas da tu djelatnost treba i u našoj županiji i dalje uvažavati i usavršavati.